

Життя і натхнення педагога Калюжного

Справжній сільський вчитель завжди був носієм не тільки глибоких знань, а й високої моральності, культури, таким особистим прикладом для вихованців, що залишається в їх пам'яті впродовж усього подальшого життя. І ця моя розповідь про таку людину — Федора Калюжного, життєвий шлях якого сповнений подвижницької праці, постійного натхнення, відданості справі виховання підростаючого покоління. Більше того, педагогічна діяльність Федора Калюжного є яскравою і цікавою сторінкою історії нашого села, бо він довгі роки був і вчителем кількох поколінь сільських дітей, і наставником педагогічного Пустомитівського інституту. Пустомитівської школи, директором якої Федір Артемович працював з 1954 року.

В перші повоєнні роки діти нашого села ходили вчитись у пристосовані під класні приміщення будівлі місцевого маслосирзаводу, бо школа згоріла під час війни. Поступово пустомитівці стали будувати нове шкільне приміщення: спочатку дві класні кімнати, потім до них добудували ще дві. З приходом в це село на роботу молодий вчитель математики і директор школи Федір Калюжний почав клопотатись про спорудження нових шкільних будівель, і на початку 60-х років Пустомити прикрасила нова прибудова на три класні приміщення.

А в нашій країні Федір Артемович приїхав ще в 1948 році, після закінчення Гошанської школи і Острозького педучилища. Родом із Мнішина, він прагнув працювати в рідному районі і перший свій урок дав у Матіївській школі, куди був призначений на роботу після отримання вчительського диплома. Через рік його переводять завідувати Мощонською початковою школою. Згодом призначають служити в ряди Радянської Армії на трирічний термін.

Військова частина, де служив Федір Калюжний, знаходилась у м. Бровари Київської області. В ті часи до вихідців із західноукраїнських земель ставились тамтешні жителі насторожено, а нерідко з неприязню, пов'язано з наслідками довголітнього опору ОУН та УПА радянській владі та сталінськими репресіями. Тож коли Федір познайомився з місцевою дівчиною Ольгою, то її батькам сказав, що родом з Житомирщини і є «східняком», а не «западнем». І лише після одруження на Ользі зізнався, що з Рівненщини. Втім, після заведення сім'ї і демобілізації з армії Федір Калюжний не довго провчителював у Бровах, всією душею хотів повернутись в рідний край. Тож невдовзі разом з дружиною він прибуває у наш район і оселяється в Пустомитах, отримавши посаду ди-

ректора місцевої школи.

Спочатку молода сім'я Калюжних знімала куток в хаті Івана Пилипея. Поступово стали збирати кошти на власну оселю, і згодом побудували хату. Тим часом і малі пустомитівці, і їх батьки побачили і переконались, який високопрофесійний і разом з тим щирий та привітний їх новий директор школи. З яким натхненням і вмінням працював Федір Артемович над тим, аби прищепити дітям любов до знань, до рідної землі, до хліборобської праці! Як директор школи він добивався гармонійної єдності педагогічних зусиль кожного з членів вчительського колективу. Був вмілим директором педагогічного оркестру. Федір Артемович умів слухати і був гру-роботу кожного педагога, відчував серцем, що залишає в душах вихованців кожен вчитель школи. А тому постійно дбав, щоб його колектив наповнювали високоосвічені кадри. Односельці добре пам'ятають вчителів тої пори, майстрів педагогічної справи Віру Катериничку, Марію Малаярчук, Галину Стебу, Марію Капустян, Марію Талько, Ольгу Руденко, Павла Островського, Лідію Калюжну, сестру керівника школи.

Багатьом юним пустомитівцям дали педагоги вірну путівку в життя. Зокрема, тепло і з вдячністю згадують свого директора школи та вчителів полковник Петро Мирончук, нині житель Саратова, майор Петро Захарук, що проживає в Мінську, та інші поважні люди, колишні випускники сільської школи часів директорування Калюжного. В історію села Федір Калюжний ввійшов як невтомний громадський активіст, людина, яка сприяє суспільні проблеми як свої особисті, а ще — як непересічний натхненний оратор. Односельці не раз слухали його красномовні виступи на митингах з нагоди свят, на різних зборах. І нині, перебуваючи на заслуженому відпочинку, Федір Артемович не стоїть осторонь громадських справ. Він очолює місцеву організацію ветеранів війни і праці, знає потреби і болі кожного пенсіонера села. І хоч сам часто хворіє, але завжди прагне допомогти їм порадою чи ділом.

Буває пишним цвітом весна... Скільки їх було в житті Федора Калюжного, скільки перших дзвінків у школі, де він невтомно працював! Нині вони кличуть в клас його набагато молодших колег, нове покоління дітей. Але йому не соромно за минуле, а навпаки, — педагогічна доля може служити взірцем для тих, хто спішить щоранку на роботу вчити юнь.

Валентина ГЕРАСИМЧУК,
краснавець, вчитель історії.